

## FUNDAȚIA CULTURALĂ A BUCOVINEI

Pe 3 septembrie 1994 redactam următorul *Argument*:

"Incepător și altruist, simplu și firesc, purcede la drum un florilegiu de manifestări descinzând din spiritualitatea bucovineană: **DIMENSIUNI BUCOVINENE**. La ceas de inaugurare, se cuvin câteva cuvinte întru argumentarea "dimensiunilor bucovinene". Mai întâi, de ce "dimensiuni bucovinene"?

Pentru că spațiul românesc, numit accidental, dar dulce-amar BUCOVINA, "partea cea mai veche și mai frumoasă a țării noastre" (Eminescu), a dăruit spiritualității românești comori de neprețuit, asupra cărora recunoștința noastră fără margini trebuie să vegheze ca o făclie. Pentru că spiritul bucovinean, cu cât este mai autentic, este în primul rând românesc iar dacă este românesc, este în aceeași măsură universal. Și nu în ultimul rând, pentru a continua firesc o tradiție statornică în existența contemporană a urbei noastre: *Serile sucevene*.

Pe 19 septembrie 1994, la manifestarea de inaugurare a "Dimensiunilor bucovinene", avându-i ca invitați pe dr. Gheorghe Popa, prodecanul Facultății de Teologie din Iași și pe folcloristul George Sârbu (împreună cu grupul folcloric "Balada"), am fost nevoiți să adăugăm "argumentului" nostru:

De ce sub egida Fundația Culturală a Bucovinei?

Pentru că, de scurtă vreme, Fundația Culturală a Bucovinei există. Există spre binele culturii acestor străvechi meleaguri!

Ce se întâmplase, de fapt, între 3 și 19 septembrie 1994?

În urma unei îndelungate discuții cu dl. Dumitru Cucu, directorul Băncii Comerciale Române, Filiala Suceava, ajungeam la concluzia necesității constituirii unui CLUB AL OAMENILOR DE CULTURĂ SUCEVENI. Sub egida Societății Scriitorilor Bucovineni, formulam următorul text pentru nota telefonică:

"Vă invităm să fiți prezent(ă) miercuri, 14 septembrie 1994, ora 11, la Biblioteca Bucovinei "I. G. Sbiera", în vederea constituirii CLUBULUI OAMENILOR DE CULTURĂ SUCEVENI. Președintele Clubului/ec. Dumitru Cucu; Secretarul Clubului/prof. Ion Cozmei."

Considerând că prezența membrilor Societății Scriitorilor Bucovineni este obligatorie, au fost convocați la ședința de constituire a Clubului următorii reprezentanți ai Societăților Comerciale de stat sau privatizate din municipiul Suceava: Rump Radu, director la "Alisa" Internațional, Iftode Ioan, președinte la "Orizont 2000", Curcă Constantin, director la SC "Rulmentul" SA, Popescu Viorel, director la SC "Mobstrat", Sfarti Lidia, director la SC "Starmod", Tibu Elena, director la BRCE, Buzași Lidia, director la SC "Zimbrul", Hâncu

Gena, director la SC "Stimas", Buzdugan Cornelia, director la SC "Străduința", Lența Gheorghe, director la SC "Ambro", Dominte Nistor, director la SC "Mușatinii", Cușnir Ioan, director la SC "Famos", Muha Doru, patron la SC "Muha" SRL, Vasile Munteanu, patron la SC "Total" SRL, Moroșan Gavril, președintele CCI, Băncescu Ioan, prefectul județului, Sofroni Constantin, președintele Consiliului Județean, Nestor Octavian, director adjunct la Liceul "Ștefan cel Mare", Emil Diaconescu, rectorul Universității Suceava, Constantin Ioan, director al SC "Bucovina-Turism", Enache Haralambie, director al BRD, Pălănceanu Constantin, director la TASA, Cozorici Ioan, patron la SC "Expo'92", Tudoriu Ioan, patron la SC "Sucramin", Petreanu Cornel, patron la PANASONIC, Ungurașu Mihai, director general la SC "Remcet", Popovici Silviu, patron la Coca-Cola, Pâslaru Gheorghe, director la Romsilva, Niță Mihai, patron la SC "Regal".

Au fost prezenți la ședința de constituire a Fundației Culturale a Bucovinei (denumire acceptată în urma unor consultări colective) următoarele persoane, reprezentând comitetul de inițiativă al noii formațiuni: Ion Beldeanu, scriitor, corespondent Rompres, Nicolae Cârlan, profesor, muzeograf la Muzeul Bucovinei, Iulian Cimpoeșu, publicist, redactor la "NordPress", Ioan Constantin, economist, director la SC "Bucovina-Turism", Ion Cozmei, scriitor, profesor la Școala nr. 10, Dumitru Cucu, economist, director al BCR, Filiala Suceava, George Damian, scriitor pensionar, Gena Hâncu, inginer, director la SC "Stimas", Laurențiu Kroner, profesor, bibliotecar la Biblioteca "I. G. Sbiera", Gheorghe Lența, economist, director la SC "Ambro", Marcel Mureșeanu, scriitor, inspector la Inspectoratul pentru Cultură, Ioan Pânzaru, profesor, director al Bibliotecii "I. G. Sbiera", Silviu Popovici, inginer, reprezentantul Firmei "Coca-Cola", Victor Rusu, scriitor, redactor la "Crai Nou", Taras Seghedin, inginer Romsilva, Constantin Severin, scriitor, redactor la "Flacăra", Mihai Ungurașu, inginer, director general al SC "Remcet".

S-a propus ca din comisia de redactare a Statutului Fundației să facă parte Ion Beldeanu, Nicolae Cârlan, Ion Cozmei și George Damian. Este ales, în mod democratic, primul birou executiv al Fundației: Dumitru Cucu - președinte, Ion Cozmei - secretar, Ion Beldeanu, George Damian, Constantin Blănaru, Gheorghe Lența, Marcel Mureșeanu, Victor Rusu - membri.

Pe data de 30 septembrie 1994 are loc prima adunare generală a Fundației Culturale a Bucovinei, având ca obiectiv discutarea Statutului. Participă 33 de persoane, care dezbate Statutul, aducându-i îmbunătățiri și adăugiri. Prin vot secret este ales Biroul Executiv al Fundației Culturale a Bucovinei: D. Cucu - președinte; I. Beldeanu, Mihai Iacobescu și un reprezentant al Cernăuților - vicepreședinți; I. Cozmei - secretar; G. Damian, H. Enache, Gena Hâncu, M. Mureșeanu, Oct. Nestor, Const. Severin, M. Ungurașu - membri titulari; Mihai Pânzaru-Pim și Radu Rump - membri supleanți. Ca președinte de onoare al Fundației este ales dl. Constantin Sofroni, președintele Consiliului Județean.

În ședința Camerei de consiliu de la 28 octombrie 1994, Judecătoria Suceava dispune înregistrarea Fundației Culturale a Bucovinei, cu sediul (provizoriu) în municipiul Suceava, str. Ștefan cel Mare, f.n., acordându-i personalitate juridică.

Pentru evidențierea importanței și rolului Fundației Culturale a Bucovinei în viața spirituală a acestei zone istorice, vom cita selectiv din câteva articole cuprinse în Statut:

## "Art. 2

Fundația Culturală a Bucovinei reunește, pe baza liberului consimțământ, oameni de cultură și artă, precum și agenți economici din cadrul unor societăți comerciale cu capital de stat sau privat (...)

## Art. 3

Fundația are drept scop prioritar susținerea activității profesioniste a tuturor creatorilor bucovineni din domeniile literaturii, artelor plastice, muzicii, artei populare etc. Acest sprijin se va realiza prin: a) editarea de cărți la edituri de stat și particulare; b) acordarea unor premii anuale și ocazionale pentru cele mai valoroase lucrări ale creatorilor bucovineni; c) organizarea unor manifestări literare specifice, cu participarea unor personalități ale literaturii române contemporane, din țară și din diaspora; d) patronarea și sponsorizarea unor manifestări cultural-artistice și literar-muzicale, de artă plastică sau populară etc. cu concursul creatorilor bucovineni reprezentativi; e) acordarea unor premii în cadrul concursurilor naționale de poezie, interpretare și creație muzicală, creație plastică etc.; f) organizarea și susținerea unor tabere de creație; g) organizarea și sponsorizarea deplasărilor membrilor săi la manifestări specifice organizate în țară și străinătate; h) înființarea unui Club al Fundației, cu sediu separat; i) promovarea și popularizarea valorilor culturale consacrate istoriei, științei, artei, tezaurului de valori tradiționale bucovinene, precum și unor personalități marcante ale culturii naționale (...).

## Art. 6

Fundația își desfășoară activitatea în plen și în cadrul celor cinci comisii de specialitate care își desfășoară activitatea conform Regulamentului de organizare și funcționare a Fundației."

Fără a avea pretenția unui bilanț, încercăm să reliefăm manifestările cu public ale Fundației, care au făcut-o cunoscută, respectată și apreciată.

Ciclul de manifestări cultural-științifice DIMENSIUNI BUCOVINENE, inaugurat pe 19 septembrie în sala de festivități a Inspectoratului Școlar, a continuat periodic, calitatea și profesionalismul său fiind garantate de competența și seriozitatea invitaților:

- 3 oct. 1994 - Idealul Bucovinei istorice - invitați: poetul Vasile Tărățeanu (Cernăuți) și interpreta de muzică populară Sofia Vicoveanca;

- 31 oct. 1994 - Cultură națională și adevăr istoric în Bucovina - invitați: muzeograful Nicolae Cârlan, solistul de muzică populară Aurel Tudose și Ansamblul Artistic "Ciprian Porumbescu" din Suceava;

- 28 nov. 1994 - Idealul Marii Uniri - invitați: Mircea Druc, președintele Consiliului Național al Reîntregirii, prof. univ. dr. Mihai Iacobescu, lector univ. Ilie Popescu (Cernăuți), muzeograful Nicolae Cârlan și Corul de cameră "Carpe diem" al Școlii Normale "Mihai Eminescu", condus de prof. Marian Palade;

- 19 dec. 1994 - Deschide ușa, creștine! - complex de manifestări cuprinzând: lansarea cărții *Drumul spre Golgota* de Ilie Popescu și Ion Cozmei; recital de colinde Mihaela Popescu; expunerea *Colinda românească tradițională*, prezentată de compozitorul Constantin Arvinte; Concert de colinde în interpretarea Corului de cameră "Voces Bucovinae", dirijat de prof. Sever Dumitrache;

- 21 ianuarie 1995 - Inchinare la Luceafăr - invitații: eminescologul Dimitrie Vatamaniuc și Corul de cameră "Voces Bucovinae";

- 20 febr. 1995 - Aniversări bucovinene - invitați: criticul și istoricul George Munteanu, solistul de muzică populară Traian Straton și Ansamblul "Ciprian Porumbescu".

Două manifestări de rezonanță națională au marcat benefic activitatea științifică și cultural-artistică a Fundației Culturale a Bucovinei: simpozionul național Mihai Eminescu și Bucovina și Acordarea premiilor anuale ale Fundației pe anul 1994.

Marcând 190 de ani de la descinderea primului Eminovici (Vasile Eminovici - bunicul poetului) în Bucovina, Fundația Culturală a Bucovinei a propus sărbătorirea "omului deplin al culturii române" și cu prilejul zilei sale onomastice, organizând la Suceava și Călineștii lui Cuparencu, în zilele de 5 și 6 noiembrie 1994, simpozionul național *Eminescu și Bucovina*, cu participarea unor distinse personalități ale culturii române contemporane: prof. univ. dr. Dumitru Irimia și prof. univ. dr. Ion Costantinescu (Universitatea "Al. I. Cuza" Iași), prof. univ. dr. Gr. Bostan (Universitatea din Cernăuți), prof. univ. dr. Mihai Iacobescu (Universitatea din Suceava), istoricii literari Ion Roșu și Adrian Dinu Rachieru, cercetătorii George Muntean, Ion Filipciuc, Nicolae Cârlan, Ion Rogojanu, Al. Toma și Rodica Mureșan, scriitorii Andi Andrieș, Ion Beldeanu, Ion Cozmei, Emilian Marcu, Marcel Mureșeanu, Lucia Olaru Nenati, Liviu Popescu, C. Severin, Carmen Veronica Steiciuc și V. Tărățeanu.

Cu acest prilej, Fundația Culturală a Bucovinei a acordat următoarele premii: Premiul "Eminescu - referințe critice" - eminescologilor Dumitru Irimia și Ion Roșu și Premiul pentru relansarea colecției "Eminesciana" - Editurii "Junimea" Iași.

La 14 ianuarie 1995, acordarea premiilor anuale ale Fundației a fost prefațată de un medalion Eminescu 145, cu participarea scriitorilor Mihai Cimpoi și Gr. Vieru din Chișinău; Ilie Zegrea, Dumitru Covalciuc și Ilie Popescu din Cernăuți; Ioan și Viorica Constantinescu din Iași; Petre Ghelmez și Stelian Gruia din București; Adrian Rachieru din Timișoara; Ion Beldeanu, George Damian, Marcel Mureșeanu, Liviu Popescu și C. Severin din Suceava.

Juriul Fundației, în componența Ion Beldeanu, D. Cucu, M. Mureșeanu, Mihai Pânzaru-Pim și Radu Rump, a acordat premiile pentru activitatea deosebită în domeniul culturii pe anul 1994:

- la poezie: Constantin Severin - pentru volumul *Zid și neutrino*, apărut la Editura "Vlase" din Pitești; Constantin Ștefuriuc - premiu post-mortem;

- la proză: Ilie Popescu și Ion Cozmei - pentru volumul memorialistic *Drumul spre Golgota*, la Editura "Moldova" din Iași;

- la carte științifică: Mihai Iacobescu - pentru lucrarea *Din istoria Bucovinei*, vol. I (1774-1862), Editura Academiei, București, 1993; Emil Satco și Ioan Pânzaru, *Dicționar de literatură*, Editura "Bucovina", Suceava, 1993;

- la artă plastică: Liviu Suhar - pentru expoziția personală de la Galeria de artă din Suceava; Mărioara Pruteanu-Corduban - premiu post-mortem pentru expoziția retrospectivă de la Galeria de artă din Suceava;

- la muzică: Sofia Vicoveanca - pentru 35 de ani de activitate în slujba folclorului autentic;

- la publicistică: Dumitru Covalciuc - pentru activitate deosebită în slujba idealului

național al românilor din nordul Bucovinei;

- două premii speciale: George Damian - pentru întreaga activitatea poetică și Ansamblul Artistic "Ciprian Porumbescu" - pentru punerea în scenă a operetei *Crai nou*;

Pe data de 11 martie 1995, sub egida Fundației, s-a constituit Cenaclul artistic profesionist Pro Cena, reunind creatori și interpreți de rezonanță din spațiul bucovinean, precum și din alte zone ale României. Spre aleasa prețuire a asistenței au citit din creațiile lor poeții Gr. Bostan, I. Beldeanu, Lorin Fortuna, Simion Gociu, Roman Istrati, Arcadie Opaît, L. Popescu, V. Tărățeanu, Ilie Zegrea, au salutat "critic" inițiativa Fundației criticii literari George Muntean și Adrian Rașchieru și caricaturistul Mihai Pânzaru-Pim. Arta plastică a fost prezentă la cenaclu prin expoziția de grup a Școlii de Artă, clasa pictorului Dan Cornel, și prin expoziția de tapiserie a Ioanei Nistor.

O bună parte din programul artistic al acestei prime întâlniri a fost realizată de Ansamblul Artistic "Ciprian Porumbescu" (dirijor: Viorel Leancă), de Corul de cameră "Voces Bucovinae" (dirijor: Sever Dumitrache) și de Grupul coral "Carpe diem" al Școlii Normale din Suceava (dirijor: Marian Palade). Prezențe agreabile s-au dovedit a fi umoriștii Emil Ianus și C. Irimia. Pe de altă parte, au surprins asistența prin măiestria lor artistică elevii Liceului de Artă, Horia Dumitrache și Daniel Dragomirescu. Pe versurile unor poeți bucovineni, cantautorul Vasile Tănase a prezentat un moment de muzică folk.

Folclorul autentic a fost prezent în cenaclu prin instrumentiștii Costel Burcea, Marin Constantin Gheorghe, Vasile Bădeliță, C. Mandrișteanu, prin rapsodul popular Victoria Costinean din Ropcea (Cernăuți) și prin inegalabila Sofia Vicoveanca, model de păstrare și transmitere a cântecului nostru tradițional.

Invitatul de onoare al primei ședințe a cenaclului Pro Cena a fost Mircea Druc, președintele Consiliului Național al Reîntregirii.

În scurta sa existență, Fundația Culturală a Bucovinei a organizat și sponsorizat câteva lansări de carte a scriitorilor suceveni, membri ai Fundației: Constantin Severin (*Zid și neutrino*), George Damian (*Ospățul rechinilor*), Mircea Motrici (*Visul sărută Japonia*), Ion Cozmei (*Pacient la vama destinului*). De asemeni, a acordat premii speciale la concursurile naționale "Umor... la Gura Humorului", de interpretare instrumentală "Ciprian Porumbescu", dotat cu "Lira de aur", de literatură pentru elevi "Mihai Eminescu".

ION COZMEI